

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Бердянський державний педагогічний університет
Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

**Актуальні питання підготовки майбутніх
фахівців педагогічної освіти в умовах
освітніх трансформацій**

МАТЕРІАЛИ
ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

Мелітополь, 2017

Єрмак Ю. І., Грицаєнко Т.	
Особливості формування у майбутніх викладачів вуз готовності до науково-педагогічної діяльності	71
Жгір І. М.	
Компетентнісно-орієнтовані задачі як засіб формування математичних компетентностей учнів у процесі вивчення теорії ймовірності в курсі алгебри та початків аналізу	76
Ізбаш С. С., Усатий В.С.	
Навчання впродовж життя як стратегічний принцип освіти.....	81
Ізбаш С. С., Пахомов С. А.	
Інформаційно-цифрова компетентність як складова структури професійно-педагогічної компетентності майбутніх бакалаврів освіти	86
Коробченко А. А., Елькін М. В, Головкова М. М.	
Організація науково-дослідної діяльності майбутніх фахівців у сучасному вищому педагогічному закладі освіти	91
Коробченко А. А., Супрун К. А	
Сутність поняття «естетична культура вчителя»: теоретичний аспект	104
Кучерков О.О.	
Педагогічні умови підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури.....	113
Литвиненко М. Ю.	
Народна педагогіка про формування національної гідності молоді.....	122
Логвіна-Бик Т. А., Бик Н. В.	
Компетентнісний підхід у сучасному освітньому процесі з біології в Україні.....	128
Луценко В. С.	
Готовність керівника дошкільного навчального закладу до інноваційної діяльності	138
Луценко Ю. І., Сюсюкан Ю. М	
Міжпредметні зв'язки математики з фізику при викладанні алгебри та початків аналізу в старшій школі	143
Попелєнко Ю. І.	
Експериментальне дослідження аксіологічного виміру орієнтації майбутніх учителів	148
Проценко А. А.	
Специфіка професійної діяльності майбутнього учителя фізичної культури	162
Окса М.М., Радькова В.	
Професійна культура і творчість в діяльності вчителя.....	167
Ніколенка А.	
Педагогічні умови формування управлінської культури майбутніх учителів загальноосвітніх навчальних закладів	173
Окса М.М., Тарбунова Н.В.	
Розуміння і тлумачення в навчальних посібниках з педагогіки педагогічних закономірностей	178
Турченко Г., Стрілець О.В	
Реалізація міжпредметних зв'язків математики і фізики при викладанні геометрії	186
Чайка Т.С., Окса М.М.	
Культура управління у навчально-виховному процесі підготовки майбутнього вихователя	191
Шлеїна Л.І.	
Науково-педагогічні засади гендерної компетентності у системі вищої освіти	196
Воровка М.І.	
Вплив комсомолу УРСР на створення гендерної асиметрії	203

УДК 37.013.83

Ізбаш С. С.

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки і педагогічної майстерності

Усатий В.С.

здобувач вищої освіти другого рівня

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРИНЦІП ОСВІТИ

Вступ. Загальноцивілізаційні зміни кінця ХХ – початку ХХІ століття, прискорення соціально-культурних змін як на глобальному, так і на локальних рівнях, зростання тривалості життя суттєво позначилися на усвідомленні значення освіти дорослих у сучасному соціумі [3]. Доцільність її розвитку є загальновизнаним фактом, оскільки технологічний, соціокультурний, економічний прогрес переважної більшості країн забезпечується освітою дорослих. Соціальне значення освіти дорослих посилюється сучасною демографічною ситуацією, характерною нині для європейських країн; своєрідністю соціально-політичного середовища, в якому повноцінний розвиток особистості можливий лише за умови активної участі в мінливих суспільних процесах, швидкої адаптації до культурної, етнічної та мовної різноманітності [4, с. 8]. Новий тип економічного розвитку, притаманний сучасному соціуму, спонукає громадян неодноразово впродовж життя змінювати соціальний і професійний статус, постійно навчатися, перенавчатися, підвищувати кваліфікацію. Це означає, що інформація, знання, а також мотивація щодо їх постійного оновлення й навички, необхідні для цього, стають вирішальним чинником цивілізаційного розвитку, ефективності й конкурентоспроможності в будь-якій діяльності, а отже, важливим чинником суверенітету та національної безпеки кожної країни [5]. У документах ЮНЕСКО зазначено, що розвиток освіти дорослих має здійснюватися комплексно у рамках освіти упродовж життя, яка визначає

її цілі та масштаби, й охоплює увесь спектр – від початкової грамотності до професійної підготовки і неперервного професійного навчання [7]. Освіта дорослих як відносно самостійний соціальний інститут, має власний вектор розвитку, тісно пов’язаний з іншими інститутами суспільства й здійснює випереджувальний вплив на всі інші сфери життедіяльності суспільства: економіку, політику, науку, право, безпеку, ідеологію та ін. Освіта дорослих є чинником, який забезпечує безпосередній розвиток особистості й визначає шляхи перебігу та оновлення цього процесу [8, с. 367].

Закон України «Про освіту», прийнятий Верховною Радою 5 вересня 2017 року вирізняється суттєвими нововведеннями, серед яких визнання освіти дорослих в Україні як окремої ланки структури освіти. Цей Закон спрямован на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування створюють умови для формальної, неформальної та інформальної освіти дорослих. Особа має право на вільний вибір закладу освіти, установи, організації, іншого суб’єкта освітньої діяльності, видів, форм, темпу здобуття освіти та освітньої програми в межах здобуття освіти дорослих. [1].

Мета статті. Вивчення, аналіз та визначення сутності концепції навчання впродовж життя як стратегічного принципу освіти.

Виклад основного матеріалу. Освіта дорослих – складова системи освіти впродовж життя, мета якої – соціально-економічна адаптація дорослої людини до перетворень, що відбуваються в суспільстві; пролонгований процес і результат розвитку й виховання особистості, за допомогою освітніх програм та шляхом реалізації освітніх послуг упродовж життя [2].

Як стверджує українська дослідниця Л.Б. Лук’янова, навчання впродовж життя – стратегічний напрям розвитку світової системи освіти. У 80-х роках ХХ ст. ряд авторитетних міжнародних організацій (Організація економічної співпраці та розвитку (ОЕСР), ЮНЕСКО, Рада Європи)

оприлюднили концепцію навчання впродовж життя, а в 1996 р. міністрами держав ОЕСР метою освітньої політики виокремлено «навчання упродовж життя для всіх верств населення». У 2003 р. на Берлінській конференції міністрів освіти держав-учасниць Болонського процесу сприяння розвитку безперервної освіти включено до числа основних цілей створення загальноєвропейського освітнього простору. У середньому 40 % населення країн Європи активного віку (24-65 років) бере участь в освітніх програмах, що стимулюється наданням субсидій, грантів, частковою (до 50 %) компенсацією платні за навчання [6, с.65]. О.Аніщенко зазначає, що освіта впродовж життя трактується як найбільш універсальна категорія, яка включає всі форми освіти дорослих (сімейну, шкільну, вищу, продовжену професійну, суспільну). Це не технічний або юридичний термін із точно визначеним змістом, а здебільшого загальнокультурний термін для визначення нової парадигми переходу від поетапної ступеневої системи освіти до індивідуальної. На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається перехід від концепції «освіти на все життя» до концепції «освіти впродовж життя», провідними принципами якої є: нові базові вміння для всіх з метою забезпечення неперервного доступу до освіти, одержання і оновлення вмінь, необхідних в інформаційному суспільстві; збільшення інвестицій у людські ресурси; інноваційні методики викладання та учіння для системи неперервної освіти – «довжиною та шириною в житті»; нова система оцінювання набутої освіти з метою врахування та визнання результатів неформальної та інформальної освіти; розвиток наставництва та консультування з метою забезпечення вільного доступу до інформації про освітні можливості людини по всьому світу та ін. [6, с. 53].

Професор П.М. Таланчук вважає, що освіта впродовж життя – це сукупність засобів, способів і форм здобуття, поглиблення й розширення загальної освіти, професійної компетентності, культури, виховання, громадянської і моральної зрілості. Для кожної людини неперервна освіта є процесом формування її задоволення її пізнавальних запитів та духовних

потреб, розвитку задатків та здібностей у мережі навчальних закладів різних форм власності чи шляхом самоосвіти [2].

Висновки. Таким чином, аналіз літературних джерел показав, що в основі концепції навчання впродовж життя лежить соціально-економічна адаптація дорослої людини до перетворень, що відбуваються в суспільстві; це пролонгований процес і результат розвитку й виховання особистості за допомогою освітніх програм. В умовах сучасного інформаційного суспільства досягнення життєвого успіху людини неможливе без постійного поповнення освітнього капіталу. Безперервне отримання нових знань та навичок буде сприяти формуванню творчої особистості, яка вміє ефективно адаптуватися до нових умов життедіяльності, здатна критично мислити, самостійно ставити і ефективно досягати життєві цілі упродовж життя.

Поняття «навчання впродовж життя» як стратегічний напрям розвитку світової системи освіти з'явилося у 80-х роках ХХ ст. Ряд авторитетних міжнародних організацій (Організація економічної співпраці та розвитку (ОЕСР), ЮНЕСКО, Рада Європи) оприлюднили концепцію навчання впродовж життя, а в 1996 р. міністрами держав ОЕСР метою освітньої політики виокремлено «навчання упродовж життя для всіх верств населення». У сучасній науці проблема дослідження поняття «навчання впродовж життя» розробляється вченими досить активно. Адже участь в навчанні протягом усього життя породжує значні успіхи для окремої особистості, яка незалежно від віку і отриманої освіти має можливість повноцінно реалізувати свій потенціал.

Література

1. Закон України «Про освіту» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 01.10.2011: <<http://www.golos.com.ua/article/294010>>.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 01.10.2011: <<http://vnz.org.ua/statti/7038-navchannja-protjagom-zhyttja-sertsevyna-suchasnogo-osvitnogo-protsesu-petro-talanchuk>>.

3. Гамбургская декларация об обучении взрослых. – Гамбург, Германия, 14-18 июля 1997 г. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 15.03.2010: <http://www.un.org/russian/documents/declarations/hamburg_decl.htm>.

4. Дамасская декларация Международного совета по образованию взрослых – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 01.10.2011: <http://www.znanie.org/journal/n1_01/dam_dekl.html>.

5. Лук'янова Л.Б. Соціокультурна функція освіти дорослих у сучасному суспільстві / Л.Б. Лук'янова // Вісник Черкаського національного ун-ту. Серія: Педагогічні науки. – Вип. 183. – Ч. I. – С. 6-12.

6. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. Освіта дорослих: короткий термінологічний словник / Авт.-упор. Лук'янова Л.Б., Аніщенко О.В. – К.; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 108 с.

7. Мадридский международный план действий по проблемам старения. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 15.01.2011: <<http://www.un.org/esa/socdev/ageing/documents>>. – Загол. з екрану. – мова рос.

8. Професійне навчання персоналу підприємств // 36. нормативноправових актів і методичних матеріалів України. – К., 2006.–593 с.

Наукове видання

Актуальні питання підготовки майбутніх
фахівців педагогічної освіти в умовах
освітніх трансформацій

МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

(21 грудня 2017 року, м.Мелітополь)

Всі матеріали друкуються в авторській редакції

Підписано до друку 01.02.2018 Формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Сур.
Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 9,27
Наклад 100 прим. Зам. № 365

Надруковано «Друкарня PrintHouse» ФОП Пісня О.В.
Харків, вул. Гіршмана, 16